

Αειφόρος Περιβαλλοντική Εκπαιδευτική Πολιτική του Δημοτικού Σχολείου Τσερίου Α'

Το Δημοτικό Σχολείο Τσερίου Α', παράλληλα με την υλοποίηση του ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+ 'Shatter the grey!' που έχει ως θέμα του την ευαισθητοποίηση των παιδιών για το περιβάλλον, εφαρμόζει και την Αειφόρο-Περιβαλλοντική Εκπαιδευτική Πολιτική του, όπως και κάθε άλλο δημοτικό σχολείο της Κύπρου. Η πολιτική αυτή υλοποιείται τόσο μέσα από το μάθημα Περιβαλλοντική Εκπαίδευση/Εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη που περιλαμβάνεται στο αναλυτικό πρόγραμμα όσο και διαθεματικά.

Τα ζητήματα/προβλήματα στα οποία δίνεται έμφαση κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά είναι αυτά της ενέργειας και των απορριμμάτων. Η επιλογή των συγκεκριμένων θεμάτων έγινε μετά από διερεύνηση των προβλημάτων του σχολείου και της ευρύτερης περιοχής. Παιδιά κι εκπαιδευτικοί εντόπισαν στο σχολείο αλόγιστη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας, ψηλές θερμοκρασίες στις αίθουσες διδασκαλίας, μη ικανοποιητική απόδοση ανεμιστήρων, ανεπαρκή αερισμό των αιθουσών και μεγάλη παραγωγή απορριμμάτων χωρίς ορθολογιστική διαχείριση.

Ως εκ τούτου, σχεδιάστηκε η ΑΠΕΠ (Αειφόρος Περιβαλλοντική Εκπαιδευτική Πολιτική) του σχολείου με στόχο την ενημέρωση και επιμόρφωση μαθητών, εκπαιδευτικών, γονιών και της ευρύτερης

κοινότητας για την ενεργειακή κρίση, την υπερκατανάλωση ενέργειας, την επιτακτική ανάγκη εξοικονόμησής της και τη μείωση και σωστή διαχείριση των απορριμμάτων.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διερεύνηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ως εναλλακτικών λύσεων στο ζήτημα της αύξησης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου καθώς και στην υλοποίηση δράσεων στο σχολείο, την οικογένεια και την κοινότητα για εξοικονόμηση ενέργειας, ορθολογιστική χρήση των ενεργειακών πόρων και τη μείωση αλλά και επαναχρησιμοποίηση των απορριμμάτων.

Παράλληλα, η ΑΠΕΠ στοχεύει στην περιβαλλοντική αναβάθμιση του σχολικού χώρου μέσα από διάφορες δράσεις της μαθητικής κοινότητας επιστρατεύοντας, επίσης, τη συνεργασία γονιών, τοπικών αρχών, φορέων και οργανώσεων. Την ΑΠΕΠ συντονίζουν οι εκπαιδευτικοί Νικολέττα Αθανασίου, Γιώργος Μιχαήλ, Σεραφείμ Σεραφείμ, Χριστίνα Αποστολίδου και Ισαβέλλα Γεωργίου.

Ποικιλία δραστηριοτήτων οργανώθηκαν μέχρι τώρα, οι κυριότερες από τις οποίες παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Επίσκεψη του γνωστού γελοιογράφου Σώτου Βοσκαρίδη (24/1/2023)

Ο κύριος Σώτος Βοσκαρίδης, μίλησε στα παιδιά των Ε' και Στ' τάξεων του σχολείου μας για τις γελοιογραφίες και πώς μπορούν να δημιουργήσουν τη δική τους γελοιογραφία με θέμα την ανακύκλωση, την εξοικονόμηση ενέργειας και γενικά για την προστασία του πλανήτη μας.

Επίσκεψη Μη Κερδοσκοπικού Οργανισμού GREEN DOT (26/1/2023)

Στις 26/1/23, αντιπρόσωπος της Green Dot επισκέφθηκε το σχολείο μας και ενημέρωσε τους μαθητές, το διδακτικό και βοηθητικό προσωπικό του σχολείου μας για την ορθολογική διαχείριση των απορριμμάτων.

Αειφόρος Περιβαλλοντική Εκπαιδευτική Πολιτική (συνέχεια)

**Ωρα για παραμύθι
με την Ανδρούλα Σιάτη από την
Ανάκυκλος Περιβαλλοντική
(27/1/2023)**

Η κ. Ανδρούλα Σιάτη επισκέφθηκε το σχολείο μας και μας ενημέρωσε με τον δικό της μοναδικό τρόπο για την ανακύκλωση, τη μεταποίηση και την επαναχρησιμοποίηση προϊόντων. Τα παιδιά του Κ.Α. είχαν την ευκαιρία να ακούσουν την αφήγηση παραμυθιού με τίτλο: «Η Οδύσσεια μιας κλατσούδας». Στη συνέχεια, έφτιαξαν τις δικές τους δημιουργίες με κάλτσες και φανέλες.

Η καλτσούδα παρά γελά
η μοναξιά εχάθη
Ή και ο τζαιρός ο σκοτεινός
έφουε τ'εν εστράφη.

Ανάκυκλε Ανάκυκλε έλα
ήρσι στο χωριό μας
να βάλουμεν ότι έχουμε
που το νοικοκυμικό μας.

**Μαθαίνοντας για τις μέλισσες
Μαρία Σολομωνίδου-Όρος Μαχαιρά
3/2/2023**

Η κυρία Μαρία Σολομωνίδου από το μελισσοκομείο «Όρος Μαχαιρά» επισκέφτηκε το σχολείο μας και μας μίλησε για τη ζωή, την ανατομία, το περιβάλλον αλλά και τα προϊόντα της μέλισσας. Έφερε, επίσης, μαζί της κυψέλη και αντικείμενα από τον εξοπλισμό των μελισσοκόμων. Ντυμένη με τη στολή του μελισσοκόμου, εξήγησε στα παιδιά τη διαδικασία παραγωγής και συλλογής του μελιού. Τέλος, όλα τα παιδιά πήραν δώρο από ένα βαζάκι μέλι!

**Καραβάνι Τηγανοκίνησης
Μη Κερδοσκοπικός
Όργανισμός ΑΚΤΗ
3/2023**

Η Τηγοκίνηση είναι ένα εκπαιδευτικό, περιβαλλοντικό πρόγραμμα συλλογής χρησιμοποιημένων μαγειρικών λαδιών που εφαρμόζεται με επιτυχία στα σχολεία της Κύπρου τα τελευταία χρόνια.

Αειφόρος Περιβαλλοντική Εκπαιδευτική Πολιτική (συνέχεια)

Το καραβάνι της τηγανόκινησης, μέσω διαδραστικών πειραμάτων, ενημέρωσε τα παιδιά για τη διαδικασία μετατροπής των μαγειρικών τηγανελαίων σε βιοκαύσιμο, για τη σημασία της κομποστοποίησης καθώς και για την εξοικονόμηση ενέργειας και νερού στο σπίτι.

Κατασκευή φωλιάς και ταΐστρας πουλιών

Τον Μάρτιο οι μαθητές του σχολείου συμμετείχαν, επίσης, στο εκπαιδευτικό Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα: "Κατασκευή φωλιάς και ταΐστρας πουλιών". Με τη βοήθεια των γονιών τους στο σπίτι, τα παιδιά έφτιαξαν τις δικές τους φωλιές και ταΐστρες πουλιών χρησιμοποιώντας φυσικά ή ανακυκλώσιμα υλικά. Οι φωλιές και οι ταΐστρες που δημιουργήθηκαν τοποθετήθηκαν σε διάφορα μέρη του σχολείου για να βοηθήσουν τους μικρούς φτερωτούς μας φίλους. Στους μαθητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα δόθηκε δίπλωμα συμμετοχής και μεταλλικό καλαμάκι για δώρο!

**Κοιμάστε,
φτερωτοί μας φίλοι!**

Κείμενο: Σωτηρούλα Μαραθεύτη

Ευρωπαϊκό πρόγραμμα ERASMUS+ SHATTER THE GREY!

Κινητικότητα παιδιών κι εκπαιδευτικών στην Ιταλία

Της Σωτηρούλας Μαραθεύτη

Τον Μάρτιο, τέσσερα παιδιά του σχολείου μας με τη συνοδεία δύο εκπαιδευτικών ταξίδεψαν στην Ιταλία και συγκεκριμένα στην πόλη Figline Valdarno, στην περιοχή της Τοσκάνης, για να συμμετάσχουν στην εβδομάδα φιλοξενίας που οργάνωσε το εταιρικό φιλοξενίας του ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+ Shatter the grey! Φτάνοντας αεροπορικά στην Μπολόνια, μια από τις κοντινές πόλεις που διαθέτουν αεροδρόμιο, η ομάδα ταξίδεψε οδικώς μέχρι την πόλη Figline-Valdarno. Εκεί, τα παιδιά παρέλαβαν οι οικογένειες που θα τα φιλοξενούσαν στα σπίτια τους με τις οποίες είχε ήδη γίνει γνωριμία μέσω βιντεοκλήσεων.

Το ιταλικό σχολείο, Istituto Comprensivo Figline Valdarno, είναι ένα σύμπλεγμα σχολείων, αποτελείται, δηλ. από 4 διαφορετικά δημοτικά σχολεία που είναι σκορπισμένα στην πόλη.

Καθ' όλη τη διάρκεια της εβδομάδας, οργανώθηκαν επισκέψεις σε όλα τα σχολεία. Την πρώτη μέρα, οι αποστολές επισκέφθηκαν τα δύο από τα τέσσερα σχολεία. Στο πρώτο σχολείο, το δημοτικό Del Puglia, ετοιμάστηκε μια μικρή όμορφη τελετή υποδοχής από τα παιδιά και τους εκπαιδευτικούς του σχολείου. Τα παιδιά, φορώντας χειροποίητες μασκούλες μέλισσας, τραγούδησαν όμορφα ιταλικά τραγούδια και κέρασαν τους φιλοξενούμενους φετούλες με μέλι. Έπειτα, έγινε ξενάγηση στους χώρους του σχολείου. Στη συνέχεια, οι αποστολές επισκέφθηκαν το δεύτερο σχολείο, το δημοτικό San Biagio. Και αυτό το σχολείο υποδέχτηκε τις αποστολές με τραγούδια και χορούς. Μετά τη ξενάγηση στους χώρους του σχολείου, ακολούθησε εργαστήρι Beebot όπου τα παιδιά, χωρισμένα σε ομάδες, συμμετείχαν σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Το απόγευμα, τα παιδιά των αποστολών σκόλασαν και μετέβησαν με τα παιδιά που τα φιλοξενούσαν στα σπίτια τους. Η μέρα έκλεισε με συνεδρίαση των εκπαιδευτικών για συντονισμό των δραστηριοτήτων του προγράμματος.

Η δεύτερη μέρα ξεκίνησε με την επίσημη τελετή υποδοχής των αποστολών στο Palazzo Pretorio, έναν μεσαιωνικό πύργο όπου στεγάζεται το Δημαρχείο της πόλης. Η διευθύντρια των ιταλικών σχολείων καθώς και η δήμαρχος της πόλης καλωσόρισαν τους φιλοξενούμενους. Τα εταιρικά σχολεία αντάλλαξαν αναμνηστικά δώρα. Ακολούθησε ένα σεμινάριο παρουσίαση για την βιοποικιλότητα της περιοχής. Μετά το γεύμα, οι φιλοξενούμενοι επισκέφθηκαν το τρίτο σχολείο, το δημοτικό Matassino. Εκεί έγινε επίσης, ξενάγηση στους χώρους του σχολείου και παρουσίαση των φωλιών για τα πουλιά που δημιουργήθηκαν και στήθηκαν στην αυλή.

Την τρίτη μέρα διοργανώθηκε ξενάγηση των φιλοξενούμενων παιδιών κι εκπαιδευτικών στην πόλη του Figline Valdarno. Η κεντρική πλατεία με τα παραδοσιακά διακοσμημένα σπίτια, ο μεσαιωνικός πύργος, ο καθεδρικός ναός, τα μεσαιωνικά τείχη της πόλης καθώς και το μνημείο που δημιουργήθηκε προς τιμή όλων όσων θυσίαστηκαν στους παγκόσμιους πολέμους ήταν μερικά από τα σημαντικά αξιοθέατα της πόλης.

Μετά τη ξενάγηση, ακολούθησε επίσκεψη στο τέταρτο σχολείο, το Δημοτικό Cavicchi και ξενάγηση στους χώρους του. Έπειτα, όλες οι αποστολές έκαναν παρουσιάσεις για τις χώρες τους προς όλα τα παιδιά των ιταλικών σχολείων που παρακολουθούσαν διαδικτυακά.

Κινητικότητα παιδιών κι εκπαιδευτικών στην Ιταλία (συνέχεια)

Το απόγευμα οργανώθηκε σεμινάριο STEM για τους εκπαιδευτικούς και εργαστήριο STEM για τους μαθητές. Η μέρα έκλεισε με ένα όμορφο πάρτυ με πλούσιο ιταλικό φαγητό και παιχνίδια για τα παιδιά, οργανωμένο από τον Σύνδεσμο Γονέων και Κηδεμόνων του ιταλικού ντιστιτούτου.

Την τέταρτη μέρα, παιδιά κι εκπαιδευτικοί συναντήθηκαν στον σιδηροδρομικό σταθμό της πόλης όπου μετέβησαν με το τρένο στην κοντινή, πανέμορφη πόλη της Φλωρεντίας.

Κατά τη διάρκεια του πρωινού, οι διάφορες αποστολές μαζί με ομάδα Ιταλών, παιδιών κι εκπαιδευτικών, απόλαυσαν μια υπέροχη ξενάγηση από επαγγελματία ξεναγό στα σπουδαιότερα αξιοθέατα της πόλης των Μεδίκων. Όλοι θαύμασαν τον ανεπανάληπτης ομορφιάς καθεδρικό ναό Santa Maria Novella del Fiore με το βαπτιστήριο και τον τεράστιο τρούλο, το παλάτι των Μεδίκων, τα μοναδικά μουσεία, τον ποταμό και την ξακουστή γέφυρα Ponte Vecchio, τις πολύβουες πλατείες με τα αγάλματα και τα συντριβάνια, τα μεσαιωνικά στενά με τα υπέροχα αρχιτεκτονικής κτίρια!

Μετά το φαγητό, ακολούθησε επίσκεψη στους Βοτανικούς κήπους της πόλης όπου οι φιλοξενούμενοι είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν διάφορα είδη φυτών της περιοχής αλλά και εισαγόμενα ξένα είδη που ευδοκιμούν εκεί. Πριν την αναχώρηση για το Figline Valdarno, οι αποστολές είχαν την ευκαιρία να περιπλανηθούν ελεύθερα στο κέντρο της πόλης και να προμηθευτούν αναμνηστικά σουβενίρ.

Την τελευταία μέρα της εβδομάδας φιλοξενίας, οργανώθηκε επίσκεψη στο αγρόκτημα Palagina, στην εξοχή της Τοσκάνης. Το αγρόκτημα διατηρεί μελίσοια από τα οποία παράγει μέλι και καλλιεργεί αμπέλια από τα οποία παράγει υπέροχα κρασιά. Παιδιά κι εκπαιδευτικοί ξεναγήθηκαν στους χώρους του αγροκτήματος κι ενημερώθηκαν για τη συλλογή και παραγωγή μελιού. Είχαν, επίσης, την ευκαιρία να δοκιμάσουν το υπέροχης ποιότητας μέλι του αγροκτήματος. Το απόγευμα διοργανώθηκε για όλους τους φιλοξενούμενους αποχαιρετιστήρια εκδήλωση από τους Ιταλούς οικοδεσπότες.

Μιας και η πτήση της επιστροφής ήταν το πρωί της Κυριακής, η κυπριακή αποστολή εκμεταλλεύτηκε τον ελεύθερο χρόνο του Σαββάτου για μια ακόμη εκπαιδευτική επίσκεψη στη γειτονική πόλη της Πίζας. Η ξενάγηση στην πλατεία των Θαυμάτων με τα υπέροχα αρχιτεκτονικής κτήριά της, τον κεκλιμένο πύργο της Πίζας, τον καθεδρικό ναό με το Βαπτιστήριο και το μουσείο ήταν μια υπέροχη εμπειρία για όλους!

Η κυπριακή αποστολή επέστρεψε στην Κύπρο φορτωμένη με αμέτρητες όμορφες αναμνήσεις κι εμπειρίες από το ταξίδι στην Ιταλία. Παιδιά κι εκπαιδευτικοί ήρθαν σε επαφή με τον πολιτισμό της περιοχής που επισκέφτηκαν, αλληλεπίδρασαν με τις άλλες αποστολές, ασχολήθηκαν με περιβαλλοντικά, εκπαιδευτικά θέματα του προγράμματος αποκτώντας νέες γνώσεις και εμπειρίες, γεύτηκαν παραδοσιακές ιταλικές λιχουδιές. Τα παιδιά είχαν, επίσης, την ευκαιρία να φιλοξενηθούν θερμά από ντόπιες οικογένειες, να γνωρίσουν τον καθημερινό τρόπο ζωής τους και να κάνουν καινούριους φίλους!

Οι εντυπώσεις των ίδιων των παιδιών από την ιταλική κινητικότητα

Η εμπειρία μου στην Ιταλία ήταν απίθανη. Αν ξεκινήσω από το σχολείο που πήγα να εκείνες τις μέρες μου άρεσε πολύ γιατί ξεκινούσε η ώρα 8.15 π.μ και είχα πολλή ώρα να ετοιμαστώ. Νομίζω το μόνο αρνητικό ήταν ότι τελείωνε η ώρα 4.15 μ.μ. Οι δάσκαλοι προσπαθούσαν να κάνουν δραστηριότητες που μπορούσαμε να συμμετέχουμε και εμείς και τα παιδιά ήταν πολύ φιλικά. Μου άρεσε, επίσης, που είχαν καφετέρια και το μεσημέρι τρώγαμε όλοι μαζί. Επιπλέον μου άρεσαν πολύ τα τρένα τους. Κάποια από αυτά ήταν διώροφα και μπορούσες να δεις τα αξιοθέατα από ψηλά. Κινούνταν με μεγάλη ταχύτητα και οι εικόνες των τοπίων εναλλάσσονταν λες και βρισκόσουν σε κινηματογράφο. Τα αξιοθέατα ήταν τεράστια και απίθανα! Τα αγαπημένα μου ήταν ο Πύργος της Πίζας και η Πόλη της Φλωρεντίας που έμοιαζε με ανοιχτό Μουσείο! Στον Πύργο της Πίζας και στη Φλωρεντία έβγαλα πολλές αναμνηστικές φωτογραφίες. Η οικογένεια που με φιλοξενούσε ήταν πολύ φιλική και με έκανε να νιώσω άνετα. Έχουν 2 κορίτσια 11 και 9 χρονών και μαζί παίζαμε Nintendo, πηγαίναμε στο πάρκο, μαγειρεύαμε και κάναμε βόλτες. Εύχομαι αυτό το πρόγραμμα (Erasmus+) να συνεχιστεί και να έχουν και άλλα παιδιά την ευκαιρία που είχα εγώ να πάνε σε μια άλλη χώρα με τους συμμαθητές και τους δασκάλους τους.

Κωνσταντίνα Σταύρου, Στ' 2

Φέτος ταξίδεψα με τις δασκάλες μου και κάποιους συμμαθητές μου στην Ιταλία με το πρόγραμμα Erasmus+ Shatter the grey!. Στόχος του ταξιδιού ήταν να γνωρίσουμε το ιταλικό σχολείο με το οποίο συνεργαζόμαστε, την περιοχή αλλά και την ιταλική κουλτούρα. Τις μέρες που ήμασταν στην Ιταλία φιλοξενηθήκαμε από ντόπιες οικογένειες. Ήταν όλοι πολύ φιλικόι και χαρούμενοι άνθρωποι. Μου έκανε εντύπωση το σχολείο που είχε έναν μεγάλο κήπο όπου πηγαίναμε όταν τελείωνε το σχολείο. Στο σχολείο τρώγαμε μεσημεριανό με τα υπόλοιπα παιδιά και φεύγαμε η ώρα 3:00 μ.μ.

Στην Ιταλία έφαγα τέλειο παγωτό και νόστιμες πίτσες. Αλλά αυτό που μου έκανε τρομερή εντύπωση ήταν ο Πύργος της Πίζας, γιατί, παρόλο που είναι γυρτός, παραμένει ένα θαυμάσιο αξιοθέατο που το επισκέπτονται χιλιάδες άνθρωποι κάθε μέρα. Πέρασα πολύ όμορφα στην πανέμορφη Ιταλία κι εύχομαι να ξαναπάω!

Ανδρέας Κωνσταντίνου, Στ' 3

Στην Ιταλία πέρασα πολύ ωραία! Γνώρισα νέους ανθρώπους κι έκανα καινούριους φίλους. Επισκεφτήκαμε αρκετούς χώρους και είδαμε διάφορα όμορφα αξιοθέατα κι ενδιαφέροντα μουσεία.

Έφαγα πολλές μακαρονάδες, αφού η Ιταλία φημίζεται γι' αυτές καθώς επίσης και για τις πίτσες. Μου έκανε εντύπωση το μεγάλο σχολείο που πήγαμε μα περισσότερο το τεράστιο γήπεδο που έχουν εκεί για τα αθλήματα. Ήταν μια αξέχαστη και ξεχωριστή εμπειρία το ταξίδι μου στην Ιταλία και σίγουρα θα το ξανάκανα! Πέρασα πολύ ωραία! Σίγουρα θα το πρότευνα και στα παιδιά της πέμπτης τάξης εάν έχουν αυτή την ευκαιρία του χρόνου. Να μην τη χάσουν, αξίζει τον κόπο!

Μαρίνα Ορφανίδου, Στ' 1

Φέτος είχα την τύχη να ταξιδέψω με το πρόγραμμα Erasmus+ στην Ιταλία μαζί με δύο δασκάλες και άλλα τρία παιδιά του σχολείου μας. Από την προηγούμενη της μέρας που θα ταξιδεύαμε ήμουν πολύ ενθουσιασμένος. Η μέρα της αναχώρησης έφτασε και συναντηθήκαμε όλη η ομάδα στο αεροδρόμιο Λάρνακας. Με ενδιέμεσο σταθμό την Αθήνα φτάσαμε στην Μπολόνια κι από εκεί με ταξί μεταφερθήκαμε στο Figline Valdarno, τον τόπο όπου βρίσκεται το ιταλικό σχολείο με το οποίο συνεργαζόμαστε στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Shatter the grey!

Έπειτα ήρθε η ώρα να μας παραλάβουν οι οικογένειες που θα μας φιλοξενούσαν και να μας πάνε στο σπίτι τους.

Το παιδί που με φιλοξενούσε ήταν ο Tomaso. Ήταν πολύ καλός και φιλικός, το ίδιο και η οικογένειά του. Από την πρώτη στιγμή έκαναν τα πάντα για να με κάνουν να νιώσω άνετα. Με τον Tomaso παίζαμε Nintendo switch, drone και φυσικά ποδόσφαιρο! Κάθε μέρα ξηνούσαμε, ετοιμαζόμασταν και στις 8:00 π.μ. οι γονείς του μας έπαιρναν στο σχολείο. Εκεί, έμπαινα στην τάξη του Tomaso. Δεν καταλάβαινα τίποτα απ' όσα έλεγαν στα ιταλικά αλλά κάποιες φορές μιλούσαν και αγγλικά. Οι δασκάλες μου έδιναν φυλλάδια με εργασίες ή παιχνίδια και ζωγραφιές για να έχω να κάνω κάτι. Στις 1:00 πηγαίναμε στο εστιατόριο του σχολείου για να φάμε πρώτο, δεύτερο πιάτο και επιδόρπιο. Μπαιναμε όλα τα παιδιά στη σειρά, παίρναμε το φαγητό μας, τρώγαμε και μετά επιστρέφαμε τα πιάτα για να καθαριστούν. Λειτουργούσαν όλα τόσο όμορφα! Στη συνέχεια, βγαίναμε στην αυλή του σχολείου για παιχνίδι όπου παίζαμε ποδόσφαιρο. Στις 4:00 σχολάναμε και οι γονείς του Tomaso μας έπαιρναν στο σπίτι.

Ένα βράδυ οι γονείς του ιταλικού σχολείου διοργάνωσαν πάρτυ για όλες τις αποστολές σε έναν χώρο με γήπεδο ποδόσφαιρου. Παίζαμε πολύ και φάγαμε άλλο τόσο από τις νόστιμες ιταλικές λιχουδιές που υπήρχαν άφθονες.

Το επόμενο απόγευμα η οικογένεια που με φιλοξενούσε συνεννοήθηκε με την

οικογένεια που φιλοξενούσε τον Ανδρέα, το άλλο κυπριόπουλο και πήγαμε όλοι παρέα να φάμε και να παίξουμε. Περπάσαμε υπέροχα! Την επόμενη μέρα πήγαμε με το τρένο στη Φλωρεντία για ξενάγηση. Είδαμε το παλάτι, τον βοτανικό κήπο, τις όμορφες πλατείες, τα αγάλματα, τον ποταμό και την ξακουστή γέφυρα Πόντε Βέκιο. Φάγαμε, επίσης, πολύ ωραίο, παγωτό, ίσως το ωραιότερο που έχω φάει μέχρι τώρα! Την Παρασκευή πήγαμε σε ένα αγρόκτημα όπου μας μίλησαν για τις μέλισσες και μας έδειξαν τη δουλειά του μελισσοκόμου. Το Σάββατο πήραμε το τρένο και πήγαμε με τις δασκάλες μας στην Πίζα. Στην Πλατεία των Θαυμάτων θαυμάσαμε τον κεκλιμένο πύργο της Πίζας, το Βαπτιστήριο και τον Καθεδρικό Ναό. Ενθουσιαστήκα πάρα πολύ με όλα αυτά τα εντυπωσιακά κτίρια! Ήρθε, όμως, η μέρα της επιστροφής στην Κύπρο. Ευχαριστήσαμε τους Ιταλούς φίλους μας και τις οικογένειές τους και πήραμε τον δρόμο της επιστροφής. Η εμπειρία που είχα ήταν μοναδική!

Κυριάκος Χρίστου, Στ' 2

ΧΛΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΑΝΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΚΥΚΛΑΜΙΝΟ ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ (CYCLAMEN CYPRIMUM)

Κείμενο: Μάριος Αποστόλου, Στ' 2

Το κυπριακό κυκλάμινο είναι ένα ενδημικό πολυετές φυτό που αναπτύσσεται από κόνδυλο σε υψόμετρο 300-1200 μέτρων στα βουνά της Κύπρου. Θεωρείται το εθνικό λουλούδι του νησιού.

Το κυπριακό κυκλάμινο είναι πολυετές, ποώδες φυτό που φυτρώνει σε σκιώδεις περιοχές με ασβεστολιθικά πετρώματα, απότομους λόφους και όχθες ποταμών, συνήθως κάτω από δέντρα σε υψόμετρο από 50-1200 μ. Συναντιέται στις περιοχές του Ακάμα, του Τροόδους και της Κερύνειας.

Τα φύλλα του έχουν σχήμα καρδιάς με χοντροδοκτωτά άκρα, πράσινα, διαφοροποιημένα με ασημί κηλίδες πάνω και μωβ από κάτω. Τα λουλούδια ανθίζουν συνήθως από τον Σεπτέμβριο μέχρι τον Ιανουάριο. Κάποτε η ανθοφορία συνεχίζεται μέχρι και τον Μάρτιο. Τα άνθη έχουν 5 ανεβασμένα πέταλα, λευκό έως απαλό ροζ με μια ματζέντα κηλίδα κοντά στη μύτη. Οι βάσεις των πετάλων καμπυλώνονται προς τα έξω σαν αυτιά.

Στην αρχαιότητα το κυκλάμινο χρησιμοποιείτο για την αντιμετώπιση των πυώδων φλεγμονών. Στην περιοχή της Κερύνειας με τα φύλλα των κυκλάμινων έφτιαχναν κουπέπια, ένα κυπριακό, παραδοσιακό φαγητό.

"Το κυκλάμινο"

Ζωγραφιά από τη μαθήτρια της Στ' 2 Στυλιανή Ανδρέου.

Στην Κύπρο ευδοκούν άλλα 2 είδη της οικογένειας των κυκλαμίνων, το *Cyclamen persicum* και το *Cyclamen graecum*. Μόνο το *Cyclamen Cypricum*, όμως, είναι ενδημικό είδος της Κύπρου.

Κυπριακό γραμματόσημο που απεικονίζει το ενδημικό λουλούδι Κυκλάμινο το Κυπριακό.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The material of the project reflects only the author's views. The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission or the Hellenic National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."